INFORMATIENOTITIE

AAN	De leden van de Gemeenteraad
VAN	College van Burgemeester en Wethouders
ONDERWERP	Toekomst Kinderboerderij de Heuvel
DATUM	16 december 2025
BIJLAGE	1. Adviesrapport Kiezen voor de toekomst (GZDGCB2274333/2274416) 2. Bijlage bij adviesrapport Kiezen voor de toekomst (GZDGCB2274333/2274417) 3. Haalbaarheidsadvies Verzelfstandiging Kinderboerderij De Heuvel (GZDGCB2274333/2274404)
REGISTRATIENUMMER	GZDGCB2274333/2302034

Voor veel inwoners van Culemborg is de kinderboerderij een belangrijke voorziening. Bij de Kadernota 2025-2028 zijn maatregelen vastgesteld om de gemeentelijke financiën in evenwicht te brengen, waaronder de ombuigingsopdracht voor de Plantage en de kinderboerderij. Om tot een duurzame oplossing en een zorgvuldig besluit te komen, heeft de Denktank een advies uitgebracht waarvoor vervolgens een haalbaarheidsadvies opgesteld is. Uit dit Haalbaarheidsadvies Verzelfstandiging Kinderboerderij De Heuvel, blijkt dat verzelfstandiging niet haalbaar is binnen de financiële kaders van de ombuigingsopdracht. Dit zou alleen mogelijk zijn wanneer de gemeente blijvend bijdraagt in onderhoud, subsidies en personeelskosten.

Dat betekent dat de eerder voorgenomen besparing niet kan worden gerealiseerd. Het college staat daarmee voor een dilemma. Voordat hierover een besluit wordt voorgelegd, wil het college eerst de raad informeren over deze scenario's. Daarvoor vindt op 22 januari 2026 een beeldvormende avond plaats.

Achtergrond: ombuigingsopdracht

Op 4 juli 2024 heeft de raad de Kadernota 2025-2028 vastgesteld, met daarin een aantal ombuigingen en ombuigingsopdrachten die meerjarig evenwicht moeten brengen in de gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Eén van die ombuigingsopdrachten was een heroriëntatie op de Plantage en de kinderboerderij. Voor de kinderboerderij De Heuvel zouden naast de mogelijkheid van sluiting ook alternatieve mogelijkheden van exploiteren onderzocht moeten worden, zodat dit vanaf 2026[1] tot een besparing op de gemeentelijke begroting leidt.

Denktank ingesteld

Bij de kadernota nam de raad ook een motie aan (Motie 8.2 M4 *Starten met een denktank kinderboerderij*). Hierin riep de raad het college onder andere op om een denktank van betrokken inwoners en ondernemers samen te stellen, om te kijken naar verdienmogelijkheden en (commerciële) activiteiten.

Met deze opdracht[2] is een vrijwillige Denktank, bestaande uit drie inwoners, aan de slag gegaan. Dat heeft geresulteerd in het adviesrapport '*Kiezen voor de toekomst*', dat de Denktank in een beeldvormende avond op 13

[1] In november 2025 heeft de raad bij de Begroting 2026-2029 besloten deze besparing één jaar uit te stellen, omdat de onderzoeken nog niet waren afgerond. De besparing is daardoor nu geraamd vanaf 2027.
[2] De heroriëntatie op de Plantage maakte geen onderdeel uit van de opdracht van de Denktank.

februari 2025 aan de raad heeft gepresenteerd. In het rapport worden diverse scenario's geschetst. Het scenario dat de Denktank adviseerde, is om over te gaan tot verzelfstandiging van Kinderboerderij De Heuvel.

Haalbaarheidsonderzoek naar verzelfstandiging

Het college hecht waarde aan een kinderboerderij als voorziening en is blij met het werk van de Denktank en haar advies. De afgelopen maanden heeft het college de mogelijkheid van verzelfstandiging verder laten onderzoeken op haalbaarheid. Er zijn gesprekken gevoerd met partijen die volgens het advies van de Denktank mogelijk een samenwerking zouden kunnen aangaan met de kinderboerderij en die interesse en een belang hebben bij de Heuvel. Dit zijn Prezzent, Zorgboerderij De Witte Schuur, Yuverta en BSO de Beestenbende. Zij geven aan graag met de kinderboerderij samen te werken, en daar ook meer te willen doen dan ze nu doen. Zij geven echter ook aan daar beperkte financiële middelen voor beschikbaar te kunnen maken.

Daarnaast zijn de ideeën voor inkomsten onderzocht en de haalbaarheid van de verzelfstandiging. Ook is onderzocht welke aanvullende vormen van activiteiten en verdienmodellen op de locatie uitgevoerd kunnen worden. Daarmee had het college het doel te komen tot een stappenplan voor het proces van de verzelfstandiging van kinderboerderij De Heuvel, binnen de financiële kaders die de raad in de Kadernota 2025-2028 en de motie heeft meegegeven. De uitkomst van deze stappen is vastgelegd in het Haalbaarheidsadvies verzelfstandiging Kinderboerderij De Heuvel. Hierin staan de conclusies over het realiseren van financiële zekerheid en randvoorwaarden waaronder de verzelfstandiging succesvol kan zijn.

Uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek

Uit het haalbaarheidsonderzoek komt naar voren dat verzelfstandiging niet haalbaar is binnen de financiële kaders van de ombuigingsopdracht. Het onderzoek geeft wel aan dat het haalbaar zou kunnen zijn de kinderboerderij te verzelfstandigen, mits de gemeente het gebouwonderhoud blijft doen en daarnaast ook incidentele en structurele subsidies bijdraagt. Bij het financiële kader is ook meegenomen dat het personeel in dienst blijft bij de gemeente (zie hiervoor de begroting in de bijlage van het haalbaarheidsonderzoek).

Vervolggesprek met de Denktank

De Denktank heeft aangegeven nog diverse mogelijkheden te zien voor verzelfstandiging, met meer financiële dekking dan het haalbaarheidsonderzoek laat zien. Zij gaan hier de komende maanden mee aan de slag. Ook is de Denktank gestart met een inventarisatie van mogelijk geïnteresseerde bestuursleden voor een zelfstandige kinderboerderij.

Alternatieve scenario's

Omdat de kinderboerderij van grote waarde is voor onze stad, wil het college nog enkele scenario's verder uitwerken en de raad hierover op 22 januari informeren, voordat een definitief besluit aan u wordt gevraagd. Het college ziet nu de volgende scenario's:

- Kinderboerderij verzelfstandigen. Het uitvoeren van het advies van de Denktank en te investeren in professionaliserings- en duurzaamheidsmaatregelen. De bezuiniging moet dan wel deels worden teruggedraaid, waarbij er dekking voor de kosten gevonden moet worden.
- Functionaliteiten van de kinderboerderij behouden op een andere locatie in de stad. Zorgboerderij de Witte Schuur heeft aangegeven mogelijkheden te zien, dit is echter zeer prematuur en dient nader onderzocht te worden.
- Kinderboerderij behouden op dezelfde locatie. Een scenario is om de kinderboerderij te behouden en hiervoor de bezuiniging terug te draaien. Alternatieve dekking moet dan nog gevonden worden. Gezien de grote uitgaven die

er ook op termijn aan zitten komen, is dit geen duurzame oplossing voor de toekomst van de kinderboerderij. Risico is dat er over een aantal jaar wederom discussie gevoerd wordt over bezuinigingen op de kinderboerderij.

- Als uiterste maatregel het stoppen met de Kinderboerderij De Heuvel en verder onderzoeken wat er met deze locatie mogelijk is.